

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. november 3.

ESZPERANTÓ NYELV

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

**Általános útmutató az
I. Olvasott szöveg értése; II. Nyelvhelyesség; III. Hallott szöveg értése
vizsgaösszetevőkhöz**

1. Jó megoldásként csak a Javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
 2. Minden jó megoldás 1 pontot ér.
 3. Ha a vizsgázó egy kérdésre több választ ad, akkor sem adható pont, ha a jó válasz is köztük van.
 4. Fél pont és többletpont nem adható.
 5. A feladatok után található szürke mező szolgál a pontozásra: a helyes megoldást jelölje egyessel, a helytelen nullával, amennyiben nincs válasz, a négyzetet hagyja üresen; írja be azt is, hogy mennyi pontot ért el összesen a vizsgázó abban a feladatban!
- Például:

1.	2.	3.	4.	5.	Max.	Elért
1	0	1		1	5	3

A példában az 1., 3. és 5. kérdésre helyes a válasz, a 2.-ra adott nem fogadható el, a 4.-re pedig nem válaszolt a vizsgázó; összesen 3 pontot ért el ebben a feladatban.

6. Az írásbeli vizsga egyes összetevőiben elért pontszámok összesítésére használja a feladatlapok utolsó oldalán található táblázatot!
7. Az egyes vizsgaösszetevőkben a kérdések száma nem mindig egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért helyenként átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja a Javítási-értékelési útmutató táblázatait!

I. Olvasott szöveg értése

Általános útmutató

Az elérhető maximális vizsgapont: 33.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 33.

Részletes útmutató

1. feladat

1.	2.	3.	4.	5.
B	A	C	F	D

2. feladat

6. vivo
7. revis
8. muzikilon
9. realiĝis
10. gitaron
11. reklamado (lingvo)
12. komprenis
13. eksentis
14. lingvo
15. prezentiĝis
16. televido
17. koncerto

3. feladat

18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
C	G	A	H	D	I	B	E

4. feladat

Kio okazis al sinjoro Brozovsky?	En kiu lando?
26. Oni instruis al li skiadon dum Pasko.	Norvegio
27. Li instruis Esperanton kaj partoprenis plurajn E-renkontiĝojn.	Japanio
28. Li iris tra la tuta lando per trajno.	Sovetunio
29. Li prelegis pri siaj travivaĵoj.	Usono
30. Li ne povis partopreni tie kongreson.	Ĉinio
31. Li laboris senpage en du urboj.	Nederlando
32. Li enaviadiliĝis por reiri hejmen.	Japanio
33. Li povis ricevi siajn leterojn.	Nederlando

II. Nyelvhelyesség**Általános útmutató**

Az elérhető maximális vizsgapont: 18.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 27.

A dolgozatpontok vizsgapontokká való átalakítása az alábbi táblázat szerint történik:

dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont
27	18	18	12	9	6
26	17	17	11	8	5
25	17	16	11	7	5
24	16	15	10	6	4
23	15	14	9	5	3
22	15	13	9	4	3
21	14	12	8	3	2
20	13	11	7	2	1
19	13	10	7	1	1

Részletes útmutató**1. feladat**

1. sia
2. ili
3. ni
4. oni
5. ĝin
6. li
7. lin
8. ĝi

2. feladat

9. aĵ / uĵ / et
10. ec / ist / et
11. iĝ / ul / ig
12. aĉ / ing / eĵ
13. ant / em / aĵ
14. pra / eks / mal
15. ec / il / in
16. id / ĉj / ist
17. ing / estr / ist
18. an / ar / eĵ
19. aĵ / iĝ / ad

3. feladat

20. a
21. on
22. is
23. aj
24. o
25. oj
26. e
27. an

III. Hallott szöveg értése**Általános útmutató**

Helyesírási és nyelvhelyességi hibáért nem vonunk le pontot.

Az elérhető maximális vizsgapont: 33.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 22.

A dolgozatpontok vizsgapontokká való átalakítása az alábbi táblázat szerint történik:

dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont
22	33	14	20	6	8
21	32	13	18	5	7
20	30	12	17	4	5
19	29	11	15	3	4
18	28	10	13	2	3
17	25	9	12	1	1
16	24	8	11		
15	22	7	9		

Részletes útmutató**1. feladat**

1. 17- deksep
2. 47- kvardek sep
3. 150000- cent kvindek mil
4. malfrua
5. feliĉaj
6. akcidento
7. maldekstra
8. kuri
9. mezlernejano
10. ludanto
11. kuraĝe
12. dankas

2. feladat

	V	F
13. Ili veturis kune kun granda organizita grupo.		x
14. La policisto kontrolis la valizon de Bernie.		x
15. Bernie estas aŭstraliano.	x	
16. Ili devis forlasi la trajnon.	x	
17. Ili pluveturis per kamiono.		x
18. Ili atendis dum pli ol du horoj la interpretistinon.	x	
19. Bernie devis havi vizon por Hungario.	x	
20. La vizo kostis 70 usonajn dolarojn.		x
21. Ili renkontis aliajn esperantistojn en la buso.		x
22. Bernie restis en Budapeŝto por la Universala Kongreso.		x

Az elhangzott szövegek

1.

Basbalo estas la plej populara sporto en Japanio. Ekde marto ĝis novembro okazas diversaj basbalaj ĉampionecoj. Inter ili la plej ŝatata estas tiu de mezlernejoj en la kategorio de 15-17 - jaruloj. Por ili en ĉiuj 47 gubernioj la lokaj ĉampionecoj komenciĝas en junio, kaj la venkintoj povas partopreni la tutlandan ĉampionecon en aŭgusto en Kooŝien-Basbalejo.

Por partopreni en la impona basbala festivalo ĉirkaŭ 150.000 lernantoj de pli ol 4.000 mezlernejoj ekzercas sin ĝis malfrua vespero. Tiuj kiuj povas ludi en Kooŝien estas la plej feliĉaj kaj kapablaj basbalistoj. Tiun ĉi jaron inter ili troviĝas unu basbalisto kun artefarita piedo.

La nun 17 jaran Kenta Soga, kiam li havis kvin jarojn, trafis akcidento per agrokultura maŝino de sia patro, sekve de kio lia maldekstra piedo estis amputita. Li komencis ludi basbalon kun sia patro, kiam li estis 9 jara. Lastan jaron li estis ĵetisto, sed malvenkis frue. Tiun ĉi jaron li estis tria bazulo. En la finalo li multe helpis al la venko de sia teamo per kvar sekurbatoj. Per sia artefarita piedo li povas kuri 50 metrojn en 5,5 sekundoj.

Kiam Kenta Soga fariĝis mezlernejo, la patro proponis al li, ke ili kune vizitu Kooŝien por rigardi la basbal-matĉojn, sed Kenta ne volis. Li diris, ke li iros tien ne kiel spektanto, sed kiel ludanto. Ĉi-jare lia revo realiĝis. Li diris: „Mi volas ludi libere kaj kuraĝe, kaj kiel eble plej longe en Kooŝien. Mi dankas miajn gvidantojn kaj amikojn pro tio, ke ili subtenis kaj kuraĝigis min.”

(*Juna Amiko nr. 107.*)

2.

Revenante el la SAT-Kongreso, kiu okazis ĉi-jare en Odeso, en Ukrainio, Bernie [berni] kaj mi sidis en kupeo de la trajno Moskvo-Venecio. Ni sentis ĝojon pro la renkontiĝo, kiu ĵus finiĝis kaj ni estis feliĉaj, ĉar ni sukcesis superi la diversajn malfacilaĵojn kiuj ligiĝas al individua turismo. Tiel ni atingis la limon de Hungario.

Venis policano kaj kontrolis la aŭstralian pasporton de Bernie, li kuntiris siajn brovojn kaj ekkriis: „*Problem!*”, li montris al la valizo de mia amiko per gesto, kiun ne eblis miskompreni. Li volis diri, ke la valizo kune kun ĝia posedanto devas forlasi la trajnon. Bedaŭrinde ni ne povis interparoli kaj demandi kio estis la problemo, ĉar ni ne konis sufiĉe da famaj mondlingvoj kiel la hungara, rusa, pola aŭ ukraina. Bernie volis resti en la trajno kaj pluveturi, tial li prenis forte per ambaŭ manoj sian sidlokon. Sed ni ne povis kontraŭstari al la severa kaj kolera policano. Do, ni prenis niajn aĵojn kaj foriris el la kupeo, sekvante la policiston al buseto per kiu li veturigis nin al konstruaĵo, kiu troviĝis apud vojo uzata de kamionoj, kiuj trafikas inter Hungario kaj Ukrainio. Li lasis nin en malhela koridoro sen plia vorto. Kio okazos? Kie ni estas? Kiom longe ni devos resti ĉi tie? Kio pri nia plua planita vojaĝo?

Post du horoj kaj duono alvenis junulino per la sama buseto, kiu antaŭe veturigis nin. Ŝi estis nia interpretistino. Ha! Tuj ni rimarkis, ke ŝi ne komprenas tro bone la anglan lingvon, tamen ŝi sukcesis simple kaj rapide klarigi al ni, ke aŭstralianoj nepre bezonas vizon en Hungario, eĉ se ili sidas nur en la trajno traveturante la landon. Tia vizo kostas 60 usonajn dolarojn. Tion ne sciis eĉ la vojaĝagentejoj en Odeso! Kaj denove revenis la problemo de la dolaro, ŝajne la sola konata valuto, kiun ne estas facile akiri eĉ se oni havas vojaĝĉekojn. Krom tio la junulino ne povis doni al ni informojn pri la trajnoj, la loko, ktp. Ankoraŭfoje ni enbusiĝis nur por atingi la bankon, kie finfine oficistino konsentis doni al ni usonajn dolarojn. Ni jam volis foriri kiam envenis en la bankon du viroj, kiuj surprizite ekkriis: „*Ho, estas esperantistoj ĉi tie!*”.

Dum ni interparolis, la policano ĝentile iris eksteren. Ni promesis unu al la alia, ke ni renkontiĝos en la stacidomo poste, kiam nia problemo solviĝos. Kelkajn horojn poste ni jam

sidis en la trajno al Budapeŝto, kune kun tri familioj el Rusio, kiuj veturis al la Universala Kongreso. Rapide ni alvenis al Budapeŝto, kaj jam duonhoron poste, helpe de la loka esperantisto ni sidis en trajno al Zagrebo.

(Kontakto1998/6)

IV. Íráskészség

Általános útmutató

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát e szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A javítás alapelvei

1. Az adott szinten bizonyos lexikai egységek és nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.
2. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó kevesebbet vagy többet írt a megadott szöveghossznál.
4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.
5. Az értékelési szempontok és értékelési skálák szerint megítélt pontszámot a válaszlapok után található táblázatba kell beírni, valamint azt is, hogy az adott feladatban mennyi pontot ért el a vizsgázó.
6. A javító tanár szöveges értékeléssel is kiegészítheti a pontozásos értékelést.
7. A vizsgaösszvetevőben elért pontszámok összesítésére használja a feladatlap utolsó oldalán található táblázatot!

1. feladat

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Nyelvhelyesség és íráskép	5 pont
Összesen	10 pont

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és szöveghossz* szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megfelelően dolgozta-e ki a témát; valamennyi irányító szempontra kitért-e
- hogyan valósította meg a kommunikációs célokat
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat. Egyes vizsgafeladatoknál a tartalom értékelésénél a segédanyag tartalmi információi is irányadóak lehetnek. Ekkor azt is figyelembe kell venni, hogy a vizsgázó írásműve nem tartalmaz-e sokkal kevesebb információt, mint a segédanyag. Amennyiben azonban a feladat nem tartalmaz erre vonatkozó utasítást, akkor nem kérhető számon a vizsgázón a segédanyagban megjelenő összes információ.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket ennél a szempontnál sem lehet értékelni. Ez vonatkozik a megadott szövegből értelem nélkül lemásolt és rossz nyelvi környezetben használt szövegrészekre is. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is. El kell fogadni azonban az olyan szövegrészeket, amelyeket a vizsgázó a segédanyagból vett át, és jó nyelvi környezetben használ.

Amennyiben a vizsgázó olyan információt közöl, ami nem magyar anyanyelvű olvasó számára nem értelmezhető, a tartalom kidolgozása nem tekinthető teljesen megfelelőnek.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondat, alaktan, helyesírás) és íráskép

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondat, az alaktan és a helyesírás normáinak
- írásképe áttekinthető-e, jól olvasható-e a szöveg.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető.

Javítási jelrendszer

A hibákat a lap jobb oldalán található sávokban kell jelölni a következők szerint:

1. oszlop:

Tartalom és szöveg

Bekarikázott számokkal jelöljük a teljesen kifejtett irányítási szempontokat. Mínuszjel követi a csak részben kifejtett szempontot. A szavak számát írjuk az 1. oszlop fölé!

2. oszlop:

Nyelvhelyesség (szókincs, mondat, alaktan, helyesírás) és íráskép

- L = lexikai hiba
- LÉ = értelemzavaró lexikai hiba
- Kif = kifejezésmódbeli hiba
- Ny = nyelvtani hiba
- NyÉ = értelemzavaró nyelvtani hiba
- H = helyesírási hiba
- O = olvashatatlan szövegrész

A szövegben használt jelek:

- aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba
- hullámos vonal = lexikai, kifejezésmódbeli hiba
- hiányjel = hiányzik egy szó
- nyíl = szórendi hiba
- aláhúzás; = ismétlődő hiba

Az ismétlődő hibákat, valamint az olyan hibákat, amelyeknél az adott nyelvtani struktúra ismerete nem várható el a vizsgázótól, csak a szövegben kell jelölni, a javításávban nem.

Értékelési skála (1. feladat)*Tartalom és szöveghossz*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó megvalósította a kommunikációs célt; megfelelően dolgozta ki a feladat minden részletét; elérte és nem is haladta meg jelentősen a megadott szövegmennyiséget.	A vizsgázó nagyrészt megvalósította a kommunikációs célt, általában megfelelően dolgozta ki a feladatot, és legalább 40 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó részben valósította meg a kommunikációs célt; félreértette, illetve nem megfelelően dolgozta ki a feladat bizonyos részeit, és/vagy a létrehozott szöveg 40 szónál rövidebb.	A vizsgázó nem valósította meg a kommunikációs célt; félreértette, illetve nem megfelelően dolgozta ki a feladatot, és/vagy a létrehozott szöveg 20 szónál rövidebb. vagy: A vizsgázó más témáról írt.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondatn, alaktan, helyesírás) és íráskép

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a megértést nem zavaró nyelvi hibát tartalmaz.	A szövegben több nyelvi hiba fordul elő, de ezek a hibák alig nehezítik a megértést.	A szöveg a nyelvi hibák következtében nehezen érthető és követhető, illetve félreérthető.	A szöveg a nyelvi hibák miatt nem érthető. vagy: A szöveg jelentős része nehezen olvasható, illetve olvashatatlan.

2. feladat

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Szövegalkotás	5 pont
Formai jegyek és hangnem	3 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvhelyesség és íráskép	5 pont
Összesen	23 pont

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és szöveghossz* szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése*Tartalom és szöveghossz*

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó más

anyanyelvű olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy tizenkettedikes).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezés mód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontoknál.

A segédanyagból átvett szövegrészek esetében úgy kell eljárni, mint az első feladatnál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség! A dolgozatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír, vagy önmagáról ír, amikor általánosan kellene fogalmaznia.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon (pl. a „mi” személyes névmással) kezdi, nem mondható el az általa létrehozott szövegről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a vizsgázó csak azonos szerkezetű egyszerű mondatokat ír, nem kaphatja meg a maximális pontszámot.

Formai jegyek és hangneme

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a szövegfajtaival szemben támasztott formai követelményeknek (pl. levél esetén helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást)
- hangneme és stílusa megfelel-e a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.

Szókincs, kifejezés mód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezés mód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontnál.

Amennyiben például a vizsgázó helytelen előljarót használ, ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezés mód* szempontnál lehet értékelni. Ha azonban egyáltalán nem használ vonzatot, ezt a hibát csak a *Nyelvhelyesség* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvhelyesség és íráskép

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, alaktan és helyesírás normáinak, illetve írásképe áttekinthető-e, jól olvasható-e. Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést.

Javítási jelrendszer

A hibákat a lap jobb oldalán található sávokban kell jelölni a következők szerint:

1. oszlop:

Tartalom és szöveghossz

Bekarikázott számokkal jelöljük a teljesen kifejtett irányítási szempontokat. Mínusz jel követi a csak részben kifejtett szempontot. A szavak számát írjuk az 1. oszlop fölé!

Szövegalkotás

T = helytelen tagolás

K = kohéziós hiba

Formai jegyek és hangnem

F = hiányzó formai jegy

bekarikázott F = meglévő formai jegy

Hn = nem megfelelő hangnem

2. oszlop:

Szókincs, kifejezésmód

L = lexikai hiba

LÉ = értelemzavaró lexikai hiba

Kif = kifejezésmódbeli hiba

3. oszlop

Nyelvhelyesség (mondattan, alaktan, helyesírás) és íráskép

Ny = nyelvtani hiba

NyÉ = értelemzavaró nyelvtani hiba

H = helyesírási hiba

O = olvashatatlan szövegrész

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba

hullámos vonal = lexikai, kifejezésmódbeli hiba

hiányjel = hiányzik egy szó

nyíl = szórendi hiba

aláhúzás; = ismétlődő hiba

Az ismétlődő hibákat, valamint az olyan hibákat, amelyeknél az adott nyelvtani struktúra ismerete nem várható el a vizsgázótól, csak a szövegben kell jelölni, a javításávban nem.

Értékelési skála (2. feladat)

Tartalom és szövegössz

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően.</p> <p>A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.</p> <p>A megadott szövegösszűség keretei között maradt.</p>	<p>A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.</p> <p>Legalább 50-80 szó hosszúságú szöveget hozott létre.</p>	<p>A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>vagy: A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt.</p> <p>vagy: A vizsgázó legalább három irányító szempontot tárgyalt részben.</p> <p>A kommunikációs célokat részben valósította meg.</p> <p>30-50 szó hosszúságú szöveget hozott létre.</p>	<p>A vizsgázó egy irányító szempontot sem dolgozott ki megfelelően.</p> <p>vagy: A vizsgázó háromnál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben.</p> <p>Alapvető kommunikációs célját nem éri el.</p> <p>vagy: A vizsgázó más témáról írt.</p> <p>vagy: A dolgozat terjedelme 30 szónál rövidebb.</p>

Szövegalkotás

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
<p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus.</p> <p>A gondolati tagolás megfelelő.</p> <p>A vizsgázó megfelelő nyelvi eszközök használatával valódi szöveget hoz létre.</p>	<p>A szöveg felépítése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra.</p> <p>A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.</p>	<p>A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés.</p> <p>A szövegszerűség csak nyomokban fedezhető fel. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.</p>	<p>Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, izolált mondatok halmazából áll, szöveggként nem értékelhető.</p>

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
<p>A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.</p>	<p>A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.</p>	<p>A szöveg formai jegyei még megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.</p>	<p>A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.</p>

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
<p>A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő, változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.</p>	<p>A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Többször nem megfelelő a kifejezőmód, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését.</p> <p>A szókincs korlátai miatt többször lehet szóismétlés.</p>	<p>A szöveget egyszerű szókincs jellemzi.</p> <p>Sokszor nem megfelelő a kifejezőmód, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését.</p> <p>Sok a szóismétlés.</p>	<p>A szövegben felhasznált szókincs nagyon szegényes.</p> <p>A nem megfelelő kifejezőmód több helyen akadályozza a szöveg megértését.</p>

Nyelvhelyesség és írásképm

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerűbb nyelvtani struktúrákat.</p> <p>A szöveg kevés nyelvi hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják.</p>	<p>A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat.</p> <p>A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, és/vagy kevés, a megértést nehezítő hiba jellemzi a dolgozatot.</p>	<p>A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja.</p> <p>A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a megértést nem befolyásolják, valamint több, a megértést jelentősen nehezítő nyelvi hiba fordul elő benne.</p>	<p>A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.</p> <p>vagy: A szöveg jelentős része nehezen olvasható, illetve olvashatatlan.</p>